

МОНОПОЛЬ.

(Написав СКАТ ПІРІНГ).

Політики, що стоять за обниженням дорожничих при-помочи статутів і потягана до судової відважності тих, що мають великі зиски, повинні постаратися дістати і прочитати кілька підручників економіки і запізнітися з питання монополії. Колиб лише трохи подумали, то перекона-ли би ся, що потреба змішити цілу державну машинерію.

Монополь має можливість означувати ціни понад ціни означені попитом і предложенням товарів. Монополь має той спеціальний привілей, що може свobodно накладати свої ціни на товар.

Приватна власність природних багатств, — врожайної землі, лісу, вугля, залізної руди і т. п., — є найбільшим монополем, з котрим суспільність має до діла. Коли би землі було досить для всіх, і частина оставала би ще облогою, земельна власність не була би монополем. Інші дари природи, як воздух і лучі сонця істотно в такій скількості, що всі люди мають їх подостатком. Коли би воздух і лучі сонця могли перейти на приватну власність, то були би монополем.

Монополь воздуха і лучів сонця покищо неможливий, о-дначе монополь землі є можливим. Землю можна огородити платоми.

Силу монополії землі видно найбільше в тих містах, котрі розвиваються швидко. Близько середмістя знаходяться порожній лют. Кожного року властитель лота довідує ся з асесорських книжок, що його кусок землі підійде ся на 100 доларів в вартості. Викійти приходиться якийсь, купець і рентує лют на 20 літ в цілі побудована на ній крамниця. Властитель годить ся на се, але за сей привілей жадає \$1000. По віднягненні податку і процентів, решта остає ся для него як зиск з монополії.

Всі зиски з землі спричинені її спеціальним положенням або врожайністю, є монополевими зисками. Те саме відноситься і до всіх копалин.

Скількість твердого вугля в Злучених Державах є обмежена. На сей вуголь є велике запотребоване. Властитель землі, де найде ся твердий вуголь, може свobodно накладати ціну на сей продукт. Не робить ріжниць, в який спосіб він набув ся землю.

Наприклад іде хтось в гори і купує великий обшар землі, де давно росли великі ліси. Деревна зрубана і остала ся сама пуста земля. Земля про-

дає ся майже за безціну. Можна купити аker землі за 20 центів. Цілими роками сі простиє є безжидковий. Врешті учени відкривають в тих околицях якісь мінерали, як вуголь, залізну руду, мідь і т. д.

Ціна землі йде нагло до гори. Аker, за котрий заплачено по 20 центів, продає ся тепер по 100 або 500 доларів. Властитель землі стає в однім дні мільонером.

Як се пояснити? В землі находив ся мінерал, котрого люди якраз потребують. Завдяки тому, що істнує право власності, властитель землі збогачує ся коштом праці інших людей.

Іноколи такий властитель землі не продає землі нікому, але робить угоду, що від кожного тона добутого вугля дістане 10 центів або більше за ніщо інше як тільки те, що він має право посідання землі. Властитель землі, де находит ся твердий вуголь, має монополію, бо вони є властителями запасів твердого вугля. Цілий край є так уможливлено географічно, що на 4.000.000 акрів землі, є тільки один аker з твердим вуглем. Хто добув землю, де є твердий вуголь, той є паном ситуації і може жити без праці. На него будуть другі працювати.

Монополь є основою теперішнього економічного життя. Приватна власність знарядів і средств продукції істнує в цілій Злучених Державах. Цілий конгрес є безсильний супроти тих приватних ріжнього рода монополій.

Американські уголепни за націоналізацією копалин і 6-годинним днем праці.

КІПЛЕНД, 12 вересня. Конвенція "Злучених Уголепни Америки" заявила ся вчора по полудні за націоналізацією копалин угля. Лише один голос був проти сеї ухвали.

Конвенція заявила ся так само одностайно за введенням 6-годинного дня праці і п'яти-денного тижня по всіх углевих копалинах.

На взір британського "потрійного союзу".

КІПЛЕНД, 11 вересня. Резолюційний комітет конвенції уголепнів прийняв резолюції за сформованню своєї партії, за націоналізацією углевих копалин в найкороче можливий час і за союзом з залізничними і транспортними робітниками. Запропонований союз є запозичений від британського робітничого "потрійного союзу". Комітет пропонує також декларацию проти милітаризму в Злучених Державах і проти лічованих та насильств товлі.

МАСАКРИ НА УКРАЇНІ.

В великій англійській газеті "Манчестер Гардіан" читаємо під повисним заголовком сї думочу статтю:

Приходять далішні перераховані вісті про масакру Жидів на Україні. В урядових жидівських кругах обчислено, що не менше як 120.000 жидівських мушун, жінки і дітний вже втратили своє життя в сих нових програмах. Вісті сї приносять жидівські збіжки, котрі втікали на полудне до Бесарабії. Що може там діятися, що Григорієв, большевицький зрадник, зі своєю армією замітає Україну від Екаторинослава через Поділе на північ. Все жидівське населення на Україні, є в стані найбільшого переполоху і замшання. Кажуть, що українське правительство є безсильне, і все, що нещасливі Жиди можуть зробити, се втіти так далеко як лише можна, однак через замкнені границі і війну на всіх сторонах се не може бути дуже далеко. Рапорт жидівського комітету в Парижі заявляє, що лише уринові вісті прорвали ся дотепер про шо катастрофу. Григорієв мав почати свій заїзд вже певний протяз часу тому назад, однак погроми все ще продовжують ся. Се є овочем довготривалого безпорядку і браку контролі в російських краях. Чи за пізно є застанова на сї погроми тепер і чи можна полюбувати ся, що сї найстрашніші зі всіх погромів є лише початком ще більших, се річи котрі західна цивілізація мусить порішити.

В другім місці, в новинці "Манчестер Гардіан" пише: Слїдуєчий звіт про страшний протижидівський вибух на Україні, як доносить, в великій мірі підбурені розбійником Григорієвим, зїстав виданий в Парижі:

Шойно прибувши за Румунію і Бесарабію довіря гідна особа привезла до комітету жидівських делегатів донесення, про котрих автентичність не може бути сумнівною. За останніх шість місяців десятки тисяч Жидів зїстали масакрвані і сотки тисяч обрабовані, побиті і потурбовані. Погроми все ще відбувають ся і грозиць жидівській людності цілковито загладити. Останні масакри, про котрі ми довідали ся, відбули ся в червин в Каміни Подільськім, в Китайгороді і Угринні. Лише уринові інформації дійшли до нас від сих далеких місць, однак сї інформації є так застрашувачі, що зворушують найтвершого.

Отримана повна ліста міс-

тять 80 місцевостей, в котрих відбули ся погроми. В найбільших випадках масакри тривали від п'яти до сїм днів. Під час всіх тих випадків вся жидівська людинь буда обрабована. Жидів, що стали ся жертвами погромників і підпали під неописане насильство, було без числа. Велике число жінки знасильовано. Неописаний переполох огорнув всю жидівську людинь на Україні.

ДО НАШИХ ТОВАРИШІВ НА ЗЕЛІЗНИЦЯХ.

Від представлєля юні англійських залізничних робітників.

Бажаю заслати вам через Атлантик сердечні бажання. Я розумію, що ви є добре з'організовані в сильні але поділені фахові юні; що маєте силу до заведення відповідних уловин праці, але офіційально не уживаєте той сили ваших юнів до береження ваших цивільних свободностей. Не знаю подробиць і обставин окружуючих ваш рух, але хотів би представити вам точку погляду на шога залізничного "союз" в Англії.

"Ми віримо в промислову форму організації. При організовані робітників при льокомотивах, при будові залізничної дороги, в залізничних вартартах і фабриках в спеціальні відділи одної організації залізничної служби. Віримо, що наша промислова сила, як робітників і організації, по винна бути уживана до поліпшення і забезпечення наших інтересів, де лише вони були би загрожені, чи на промисловім полі, чи також в нашій політичній житті. Фактично свобода більше значить для нас ніж хліб."

В сій хвилі ми достаджемо опінію наших членів, чи вони мають замір уживати промислову акцію (страйку) в цілі здобути на ново свободу утрачену підчас війни. В порозумінні з потрійним союзом наших членів голосують, аби задецидувати, чи мають вони страйкувати в цілі змущення правительства до заперестання війни з Росією, знесення примусового побору до війська, і невисилання війська для оборони капіталістів там де є страйки. Не ставимо себе кроку без застановлення ся. Але в наших відносинах з правительством воно okazało ся многократно оманичим в своїх приреченнях, фальшивим в відношенні до працюючого люду.

Переконалисьмо ся отже, що тільки безпосередна промислова акція може бути нашою останньою обороною.

Маємо глибоку надію, що потвердите наше становище, а крім того, що знайдете якийсь спосіб ділани з допомогою ваших юнів, відносно до ваших звичаїв, аби нас поперти і підтримати. Позаяк потреби праці стають шораз більше і більше міжнародними, так само мусимо дораз більше і більше посувати ся тими самими дорогами до свободи, миру і економічної рівності.

С. Т. Крент, представлєля краєвої юні залізничних робітників в Вел. Британії і Ірландії.

Німечкї і російскї реакціонери збирають ся йти на Росію.

МІТАВА, Курляндія, 8 вересня. Генерал фон дер Гольц і російська шляхта німецького походження розпочали тут заговор з ціллю створення нової німецької прибалтійської держави як операційного пункту проти Москви. Німці не опускають Латвії, але побільшують свої сили в кожнім днем. Від деремісти Лібана до Риги і по цілій Латвії аж до Ковна 80.000 Німців мають верх і правлять містами, контролюють залізницю, пошти і телеграф.

Кореспондент Дон Левін оповідає про се так: "Я тільки що поворував в тих околицях і бачив, що країна є стероризована Німцями. Німецька контроліє служба. Німецькі жовіри змущені адмінстративно місьце замобілізували, не попускають краді, але змінюють свої уніформи і йдуть на службу до князя Лівана, російського монархиста, котрий рекрутує тут люду до армії. Князь Левін і барон Келлер не тільки єдинаять ся з генералом фон дер Гольцом, але принозять добровольця з Німеччини шо дня."

Військові пошти з Прусії мають написи: "на Петроград". Вісім тисяч німецьких добровольців прибуло тут недавно і прибуває шораз більше. Недавно прибули німецькі жовіри навіть з самого Берліна. Я питаю їх: куди вони йдуть? "До Москви", відповіли вони з тим самим слїдим доверєм, що і в серпні 1914 року, коли то вони чванькували гордістю про похід на Париж. Ст жовіри дістають по 30 марок (\$7.50) дєнню і є закорпактовані на цілий рік."

СПІВЕЦЬ.

Пісне мого, дружино мила, На поміч мені — помагай! По грому свїтї руськаєжє крила Все гомею і громче лунай.

Буди арміяючих Із зіль шеплююх, Туманства пів обтрєсаїх, Шобїї із раю, Зорї свїтаня, Очистїни всєї Українї.

Лєти в хатині сплячих братів, Із зіль в серцє — в розум вадарїй, Дави туманїстї! Буди братів І на пїлі з тобїєтеюм взнаїм!

Вперед обьете, На дїло своботи, Між пролетарїят вїдїм, Він прїєтє нас, І в слушаний час, Громом залуємаєш уам!

Ню Порк. А. Н. КУЩЯК.

ДЕБС ГОВОРІТЬ.

Робітників! Ви є в величезній більшості в кожнім місті, повіті, стейті чи народі. Говорите, що ви є за солідарним виступами, а по-мимо того ви й на даліше є незорганізовані.

Лучше ся в свою Юнію на економічній полю, а однак з многими обмеженнями ваша організація не є досконалою.

Находите час, що робітники будучі демократи належати до одної загальної організації, як і один є вогор, з котрим мусять бороти ся. Находите час, в котрим робітники мусять зовсім поважно подумати над зорганізованем ся на засадах промислового юніонїзму.

До недвїя кожний пересїчний юніонїст спротивляє ся, аби на мігнєна його юнії порушувало політичні справи.

Причиною того є се, що аж до сї пори американскї робітники не знають демократи послани своєї незалежної класової організації.

Вони будучі розділені поміж двї капіталістичні партії і кожда думає про те, що юнії має робити в інтересї одної з них, спричинювала розкол.

Дятого то не належить дивувати ся дуже, що юніонїсти стерегає ся проти введення політичної kwestії до їх юнії.

В останній однак "двох-трох років наступили півні зглядом зміни."

Робітники будучі змущені звернути увагу на факт, що робітничі kwestії є власне в високій степені справою політичною — і єли робітники хотять направду боронити ся проти зростаючої сили капіталістичної класи, мусять створити свою власну політичну силу.

Позаждиши собі свої сили: економічну і політичну, робітники лекше і скорше доведуть свою борбу до побідного кінця.

Большевицький заговор в Західній Галичині.

Польскї часовиси пишуть слїдуєче про большевицький заговор в Зах. Галичині. Від кількох тижнів крутили ся у арославській повіті ріжні місцеві агітатори а також агітатори з будиного Королівства Польського, які старали ся зорганізувати заговор у четвер, дня 17 липня, у кількох містах: Любачеві і Пшеворску, а також вали намір зорганізувати републиканськї Передаємї звернули вони свою увагу на Любачів, де хотїли спричинити бунт серед стаціонарного тамже полку піхоти.

Війське okazało ся однак неприхильним сим задданям, з причини чого власті довідали ся про все. В наведеному вибуху повстання арештовано багато агітаторів. Арештовано мешканика Ярославля, Мїхала Пявского, провідника більшовицької ополіції Польської Партії Соціалістичної в Ярославі і Катерину Мачево, секретарку тамшюного союзу, інвалїда. Зволнено також агітаторів Габєрмана і Вільчкова з Соснівця. У тії справі ведуть ся ще далішні слїдства.

Ветерани отворять сто склепів в Манітобі.

Вінніпегскї ветерани задумують отворити сто торговель мїнаших товари в провинції Манітобі, з чого п'ятнадцять будє в самім Вінніпегу. Головна управа всіх склепів будє в Вінніпегу. Се будуть спільні основані на утїлах. В цілій Канаді будє тисяча відділів.

Через недовгу хвилью Остап зауважив, що сїм разом каня дїбрала ся до його голови і йому почало робитись "весело". Він не міг сидїти в шинку, бо було вже пізно в ніч і люди розійшли ся. Навїть поліцаї на-пів сонний поплїв ся кудись на нічліг.

На дворї падав тепер лєди зимній дощ. Остап немало п'яний з білою висадив ся на коня і пустився в дорогу до шатра. Ніч була холодна і дуже тиха. Холод, який обляв Остапа перебив йому трохи заворот голови, що позволяло Остапови бодая держатись мірно на кони.

Доїжджаючи до естанції Остап зачув голос сїрник; сїгнув по годинник і хотїв засвідити сїрник; та все на йому було вогке і сїрник ніяк не займав ся. Се однак Остапа не збрєгнєжїло; він був радий, що побув ся проклятого бодю. Помінувши естанцію, йому зробилось так весело, що почав співати. В тишїні но-чи його голос лунав далеко степами.

(Дальше будє).

ПРАЦЯ І ШТУКА.

Богато читави сїї газети мусїли мати немалу потїху з того, як кореспонденти капіталістичних газет пугували угорських комунїстів як авторів краси і свїтла. Статюю Аффрідї найдено в шатрі роболова!

Промислова сметана алїїтї спомогає і зберїгає штуку!

Та присутствї на хвильню, як то ми легко можемо зробити, що все залежить від того, що ви розумієте під словом мистецтво (штука). А знова, що істнує система фінансової і правлєтьєвїна розумїє під словом мистецтво?

Мистецтво значить, як сама система те признає, високо розвинуту, зіспеціалізовану і романтичну функцію, котра є виконувана кількома образованими особами, для задоволення тих чувств, що безпосередно не є задоволені економічною боротьбою за істнуванє.

Правдою є те, що сїї принцип не осягає своїх власних результатів — нема, вже просто по своїй природі, не позволяє на се. Бо якби високо образовано, так би говорили, не була особа, вона може змінрати в гетеро на вулїні, бо істнує, а система однак може мати матеріальну користь з праці мистця.

Тепер є се найстаршою річю в свїті і от як на се причини: Мистецтво передємсь, не тільки менше як "роскїшна річ"; воно є панєно громадянства, а не його жіноку; воно не вьєсть ся виключно з працею свїтла сього, а з нероботом. Воно дивним дїлом забрав від шоденної, буденної праці і пишесть ся з великої букви "М", а не з малої.

Та теке яке опрєдєленє мистецтва більше як замаринована риба в фашїї має з справжньою живою рибкою, що має м'ясо і кости і добра є сподобано в воїї. Мистецтво перестав бути мистецтвом і ставть ся естетїцизмом.

Але, попри все те, артист має "робити добре"; він має мати риночку ціну належну на його працю, яка, як самі, як сїкунтї має мати риночку ціну накладену на його творі.

Чи-ж се є гарантією мистця товару, без огляду на те, яка цїна його? Досвідє відповідає, що ні. Те саме й з артистом. Торговельна вартість його праці не відповідає завжди вартості самої праці. Люди хвалять і гонять тільки відповідно до того, що вони дозирають. Чого вони сподїють ся? Добра вартість і добра цїна є лише випадковим; головною річю тут є добра цїна. Такє положенє мистецтва за сучасної торговельної системи.

Дєж, отже, тут мїсце для праці, і в який спосіб воїї лад обговорити мистецтво? Він обговорити його найкраще і одним єдиним способом, що є мужливий, а саме: коли сам стане мистецтвом, коли втілит в себе в самі окружуючі умовини і в процес самого ділани те, що за сучасного ладу являть ся тільки удекоровані і зліпшїм прилатком і роскїшо. Часто роблять ся нарікання, що робітничтво в дїйсності не цікавить ся і не зворушуєт ся красою. Фактом є те, що небагато людей закопали красю; вони або люблять її, або ненавидять, при чім в останнім випадку вони славлять ідола, знавото утилітаризмом, котрий, вони сподїють ся, дасть їм матеріальні згоди, за який вони шукають і вони заноють їм дїйсну красю.

Є лише один спосіб зробити того ідола, вибраного ідола капіталїзму, і одночасно створити красю і розвинути і оживити мистецтво. Сепо просто доконає ся найкраще робленем того, що варту найвищоїшої уваги. Коли та робота служить людським потребам, коли шлюк її є шоешь, що будє корисне для всього громадянства в цілости, то се робота будє такою що її варту робити. Добра роблена вона будє добром і належно виконаною і служити ме для вїжкити і добра загалу.

Відносини між новим ладом і мистецтвом в дїйсності є академічним питанням. Бо як ми осягнемо-дєно то друге придє само собою, автоматично, і все, що чоловік або жінка робити ме для добра своїх братів громадян ради самого добра, він чї вона робити ме тоді прїстлуту мистецтву.

О скільки праця є ворожа до ладу, законної праця є кожна і кожна рїшенїя і зиск (вироти всього доброго і корисного) о стільки вона, дєяї домо або несвідомо є признано до краси і мистецтва.

К. Мєсїгам в "Лондон Геральд".

ПОШУКУЮ

свого сестриця Стефана Оніськовца, з села Петранки, 1909 року в Торонто. Хто би знав де він находить ся, під теперішню пору, прошу написати мені на пошницю адресу:

Nykola Maydansky Box 730, Fernie, B. C.

ПОШУКУЮ

свого швагря Андрїя Івасєва, з села Оринів, повіту Калуги, Галичина. Хто би знав де він находить ся, або він самий, прошу написати до:

Nykola Maydansky Box 730, Fernie, B. C.

БЛУКАНИНА.

(Продовженє).

Поволи доїхав він до шинку; мокрий як миш увійшов до середини і сїв при столї. Хотїв надумати ся, шо йому робити. На всякий случай постановив випити добру чарку горівки, а тоді вже "якось воно мало бут".

Винку подвігну порцію кані і оглянув ся по шинку. В шинку було декілька людей, що сидїли при столї і грали в карти. При другім столї сидїли провінціональні поліцаї і спав. З під округлої шапки видно-лиш було кінчик його носа і довгі чорні вуси. Між котїмаи держав довшу шаблю, яка від кінця до кінця буда грубо покрита ржою.

Остап не мав між сими людьми жадного знакомого, тому обернувся назад лицем до шинкаву і випив ще подвігну порцію. При другій чарці Остап зауважив, що відколи він стояв прямо на ногах, то не чув болю. Тому рішив не сидати.

На дворї час від часу розлягались гromи і блискавиці, а дощ шумів без перерви. Горівка, яку випив Остап розігрїла його внутрїшність; за те на зовні він чув холод і неприємну вогкїсть від мокрої одежі.

По упивні не більш десяти минут, Остап почув, що його зуб почав знов "прізнаватись" до нього. Зразу скомїв з легка, а відтак то розболів зовсім так як передтим. Остап мидробав в рот кані; побовтав нею з одного кута рота в другий, подержав хвилью на болючїм зубі і проковтнув. Однак зуб не злякав ся горівки, а боляв даліше. Остап розлютив ся; спїснув за руку шинкара і зі всієї лютої крикнув: — Дай цілу флашку кані!

На сей викрик Остапа пробудив ся полі-

цаї; потягнув в себе довгу нитку слини, що ви-красьє була йому з рота і звисала аж на три-дї і розплачує червїю бачи. Повів очима по шинку і поволо назад їх затулив; протягнув свої довгі ноги і повис голюх. За хвилью знов потекла йому з рота слїна, шо означало, шо він вже спав.

Остап постановив унити ся чим найкорше і заснути на столї в шинку; бо биль зуба виводив його майже з рівноваги. Він сердито дивив ся на сплячого як найспокойнїше поліцаї і йому здавалося, шо поліцаї нарочно так со-лодко і безжурно спав, і немов насмївав ся з його болю.

Надїючись, шо незадовго він не будє вже пам'ятати про свїт, випшов Остап на двор, шоб ще побачити як привязаний його кїнь, та чи вигідно йому стояти. Кїнь стояв, опертий боком о стїну шинку і ані трішки не журив ся тим, шо кругом нього діляло ся; дощ не засїкав на нього, а позатим не будє більше нічого, шо би йому могло докучати. Остап поправив ще ремїнь, на котрим був привязаний кїнь і пішов назад до шинку. Тут розвинув свою флашку і сїв при столї. Через п'ять минут перед ним стояло вже лише двї флашки кані. Присутні в шинку дивились здивовані на Остапа. Та Остапови ані руш не хотїлось бути п'яним; як на злість каня не робила своєї одурманюючої роботи. Остап задумав ся; зуб боляв дуже, а тут упитись не можна було.

В міжчасї до шинку увійшов через бїчні дєрви з шинком Був се старий і добродушний Тирольєц. Він зразу зауважив, шо Остап манєврував язиком по роті немов хотячи прогнати звідти біль. Підступив до Остапа і по-спїнув за руку шинкара і зі всієї лютої крикнув: — Дай цілу флашку кані!

Остап лишив каню і пішов за долярем. Сей посадив його на своє крісло, застелив білим

рядном і дав йому якоїсь вонючої води з ва-во то та казав прикласти се до зуба. Остап був готов прийняти шоєбудь, аби лиш усмирити біль зуба; він мовчяк всунув в рот вату і ждав. В роті тимчасом робилась революція: болючі нерви зуба почали на хвилью рвати ще сильнїше, а по ротї рознеслось шоешь горяче, немов пара. За хвилью однак зуб і мясї задеревїли і Остап не чув вже болю; чув лиш, шо його рот був повний чогось і бояв ся його затулити. За той час старий голяр, усміхнувшись, що хвилі до Остапа иншпорив їмєжи своїм причан-далами. По довгїм пошукванню він вибрав деякі інструменти і почав діло. Тонким і дов-гим ножем він почав обкорювати зуб в мяснїх. Се спрїчинило немалїй біль, помимо того, шо зуб був трохи затроений. Однак Остап тер-нів і мовчав. Коли голяр вже як сїд обкорїв зуб, взяв який заржавлєні і покривлені кліщї та встромив їх в рот Остапа. Яксь хвилью він крутив кліщами в роті, відтак коли вже зачєли їх о зуб, приставив, поправив на Остапові рядно а і самї прибор потрібну до "операції" позицію. Через хвилью рознеслось по голяр-ним хронїє Остапа і голосне сопїне голяра. О-ба крутились по крисі і спїнались. Голяр виліз кліщами на колїна Остапа і сильно крутив кліщами, причім упрїв і почервонів як може ніколи в своїм життї; Остап не міг і не хотїв боронити ся і лише харчав як кабан під ножем. В дєрвах голярї стовпились люди, що буди в шинку і приїждялись сїй "страшній опера-ції".

Нарештї голяр зліз з Остапових колїн і ви-на з рота кліщї. В кліщав видїв кусок білого зуба та корїня не було; біліною голярюв удалось лише вломити зуб на поверхні мяснїх, а корїнь був вже "не для него", бо своїм заржавлїм інструментом не міг його зачєпити. Оба з Остапом отирали піт з своїх облич,